

शहिद लखन गाउँपालिका

भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि

२०७६

प्राप्तिक्रम
Date ०८/१५

जीवन बहादुर आले ठगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शहिद लखन गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

घैरुङ्ग, गोरखा

भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यबिधि, २०७६

प्रस्तावना :

कृषि व्यावसायलाई दीगो र उत्पादनशील बनाउन गुणस्तरीय प्रांगारिक बस्तुको आवश्यकताको विकल्प छैन। पशु बस्तुहरुबाट निस्केका मल र पिसावलाई व्यवस्थित गर्ने भकारो सुधार एक महत्वपूर्ण कार्य हो। तसर्थ भकारो सुधार गरी मल मूत्र व्यवस्थित गर्नको लागि भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यबिधि २०७६ निर्माण गरिएको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम प्रारम्भ :

- क) यस कार्यबिधिको नाम भकारो सुधार कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यबिधि २०७६ रहनेछ।
- ख) यो कार्यबिधि शहिद लखनगाउँपालिका गोरखाको गाउँउकार्यपालिकाको बैठकले स्वीकृत गरेपछि लागु हुनेछ।

परिच्छेद २

परिभाषा

२. परिभाषा :

- क) गाउँपालिका भन्नाले यस शहिदलखन गाउँउपालिका गोरखा भन्ने जनाउँदछ।
- ख) कृषक भन्नाले वर्षभरि आफ्नो वा भाडाको जग्गा लिई खेती गर्ने व्याक्तिलाई जनाउँदछ।
- ग) भकारो भन्नाले ठुला गाई वा भैंसी बस्ने स्थायी संरचना भएको ठाउँलाई सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद ३

उद्देश्य

३. उद्देश्य : कार्यक्रम देहायको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सञ्चालन गरिनेछ।

- क) कृषकहरूले पालेको बस्तुको गोठ निर्माण गर्ने।
- ख) मल मूत्रको सदुपयोग गर्ने।
- ग) गुणस्तरीय प्राङ्गारिक बस्तुको उत्पादन गरी दिगो कृषि र प्रांगारिक खेतीमा जोड दिने।
रासायनिक मलको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने।

जीवन बहादुर आँली ठार
प्रत्यक्ष प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद ४
छनौट प्रक्रिया

४. छनौट समिति :

छनौट समिति देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- ख) प्रशासन शाखा प्रमुख
- ग) योजना शाखा प्रमुख
- घ) पशु सेवा शाखा प्रमुख
- ड) कृषि शाखा प्रमुख

संयोजक
सदस्य
सदस्य
सदस्य
सदस्य सचिव

५. छनौट समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः छनौट समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- क) प्रकाशित सूचना अनुसार प्राप्त निवेदनका आधारमा लाभग्राहीको प्राथमिकीकरण गर्ने,
- ख) लाभग्राहीको छनौट गर्ने,
- ग) कार्यक्रम सम्झौता गरी कार्यान्वयनको चरणमा लैजाने
- घ) कार्यान्वयनको अवस्थामा र सम्पन्न पश्चात अनुगमन गर्ने

६. कार्यक्रम छनौट तथा मूल्यांकनका आधारहरु

- (क) कार्यक्रम छनौट तथा मूल्यांकनका आधारहरु अनुसूची १ बमोजिम हुनेछ ।
- (ख) अनुदान प्राप्त गर्नेब योग्य हुन कम्तिमा ५० अंक हासिल गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ५
कार्यक्रम संचालन

७. संचालन विधि

- क) आवेदन पेश गर्नेको निम्ति सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिनेछ ।
- ख) स्थलगत अनुगमन तथा सम्बन्धित प्राविधिकले पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा छनौट समितिले कार्यक्रम छनौट गर्नेछ ।
- ग) छनौट भएका कृषक, फर्म र सहकारीसँग सम्झौता गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- घ) सम्झौता भइकेपछि छनौटमा परेका कृषकले बस्तु बस्ने ठाँउ ढलान गर्ने, पिसाब बग्ने नाली तयार गर्ने तथा पिसाब जम्मा हुने ट्याकी निर्माण गर्ने । जसमा १ वटा पशुको लागि ६ फिट

२०७३
गीतन बहादुर आले नगर
सिंचुर प्रशासकीय अधिकृत

लम्बाई ४ फिट चौडाई को बस्ने ठाँउ र पिसाब संकलन ट्यांकीको साइज २ घन फिटको हुनु पर्दछ ।

- इ) भुक्तानी लिन आउँदा वडा कार्यालयको सिफरिस, निर्माण गरिएको भकारोको कृषक स्वयं बसेको फोटो तथा विल भरपाई समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।
- च) भकारो सुधारको लागि प्रति भकारोको रु १२,०००/- का दरले अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
- छ) भकारो सुधार कार्यक्रमको लागि गाउँपालिका कार्यालयबाट ८५% र कृषकले १५% बराबरको रकम जनश्रमदान गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

८. अनुगमन : संचालित कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गाउँपालिका, वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखाले गर्न सक्नेछ ।
९. प्रचलित कानून बमोजिम हुनेः यस कार्यविधिमा लेखिएको विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएको विषयमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।
१०. वाधा अड्काउ फुकाउः यो कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै वाधा अड्काउ आइपरेमा कृषि कार्यक्रम छनौट समितिले वाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।
११. संशोधन : यो कार्यविधि आवश्यकता अनुसार गाउँ कार्यपालिकाले थपघट, हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

२०६३।०८।१५
नीवन बहादुर आले मगर
प्रभुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची १
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)

क्र.सं	कार्यक्रम छानौट तथा मूल्यांकनका आधारहरु	अंक
१	ठूला पशु संख्या	१ वटाका लागि १५ २ वटाका लागि २५ ३ वटा वा सो भन्दा लागि ३५
२	व्यवसायिक खेती गरिने जग्गाको क्षेत्रफल	१ रोपनी भन्दा कमका लागि ५ १ रोपनी देखि ५ रोपनी सम्म १० ५ रोपनी देखि १० रोपनी सम्म १५ १० रोपनी देखि १५ रोपनी सम्म २० १५ रोपनी भन्दा माथिका लागि २५
३	कृषकको प्रविधिक क्षमता	तालिम प्राप्तका लागि २० र नभएका लागि १०
४	लक्षित वर्ग	सिमान्तकृत २०, दलित र जनजाती १५, अन्य १०

मिति: २०७६।०५।१९ गतेको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु।

नाम: जीवन बहादुर आले मगर

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दस्तखत:

प्रमाणिकरण मिति: २०७६।०५।१९

जीवन बहादुर आले मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत